



Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost

Podgorica, 21.11.2024. godine

Saopštenje za javnost

U sektoru „Telekomunikacije i ICT“ je najveći indeks lakoće poslovanja

Savjet stranih investitora u Crnoj Gori je objavio Bijelu knjigu – Investiciona klima u Crnoj Gori 2024. Prema rezultatima iz Bijele knjige indeks lakoće poslovanja u sektoru „Telekomunikacije i ICT“ je 7,2. Ovo je najbolje ocijenjeni sektor među sektorima koji se prate, a tako je bilo i u nekoliko prethodnih godina.

Bijela knjiga – Investiciona klima u Crnoj Gori 2024 je objavljena četrnaestu godinu zaredom i daje pregled rezultata percepcije investicione klime, dobijenih putem standardizovanog upitnika o lakoći poslovanja u Crnoj Gori. Odgovore na pitanja iz upitnika daju strani investitori u Crnoj Gori, članovi Savjeta stranih investitora (MFIC), a na osnovu ličnog iskustva i percepcije. Knjiga pokazuje trend kretanja unapređenja poslovne klime, ali i prepoznaje i izdvaja najvažnije propise, procedure i izazove u razvoju poslovanja.

Indeks lakoće poslovanja za Crnu Goru za 2024. godinu iznosi 6,5 i on je za 0,1 poen veći u odnosu na 2023. godinu. Shodno propisanoj metodologiji, u sklopu istraživanja članovi MFIC su ocjenjivali svaki privredni sektor pojedinačno. Sektori su dobili sljedeće prosječne ocjene (indekse):

- Telekomunikacije i ICT: 7,2
- Bankarstvo: 6,8
- Turizam: 6,1
- Proizvodnja/energija: 6,0
- Trgovina: 6,5
- Transport/logistika: 6,3

Sektor „Telekomunikacije i ICT“ prema mišljenju članica MFIC ostvaruje najbolje rezultate u nekoliko prethodnih godina. Višegodišnji kontinuitet ukazuje na stabilnost i otpornost ovog sektora na negativne uticaje u posmatranom periodu. S druge strane, stagnacija u ocjenama sugerise da, uprkos visokim ocjenama u poređenju s drugim sektorima, nije došlo do značajnijih pozitivnih promjena. U cilju unapređenja u ovom sektoru članice MFIC su i ove godine istakle nekoliko ključnih izazova koji utiču na stanje u sektoru „Telekomunikacije i ICT“:

- Neophodna je digitalizacija javne uprave kroz dostupnost online servisa koji bi ubrzali poslovne operacije i ispunjenje birokratskih obaveza prema nadležnim i ostalim institucijama;
- Dalji razvoj ICT infrastrukture, kako od strane države, tako i privatnog sektora, uz dodatna ulaganja i praćenje savremenih ICT rješenja;
- Nedovoljno razvijena sajber bezbjednost;

- Potrebna je dalja standardizacija koda za QR plaćanja;
- Unaprjeđenje kvaliteta IT obuka, koje organizuju, kako privatni obrazovni provajderi tako i država, uključujući unaprjeđenje kadrova u ICT sektoru, posebno u dijelu tehničkih zahtjeva telekomunikacionih operatera;
- Veoma visoki troškovi za telekomunikacione operatore u poređenju sa EU, uključujući sve takse koje se plaćaju državnim i lokalnim organima, kao i specifične takse (npr. takse za filmsku industriju);
- Neunificirane procedure za izdavanje dozvola za IT infrastrukturne objekte.

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost u velikoj mjeri utiče da se sektor elektronskih komunikacija u Crnoj Gori razvija u dobrom smjeru i da cijelom društvu omogućava korišćenje savremenih i kvalitetnih elektronskih komunikacionih usluga. Operatori koji posluju u sektoru ulažu značajna sredstva u razvoj elektronskih komunikacionih mreža i usluga. Podaci pokazuju da je prisutan višegodišnji trend rasta prihoda, investicija, broja korisnika i obima ostvarenog saobraćaja. Ističemo nekoliko najznačajnijih pokazatelja:

- elektronske komunikacione usluge u Crnoj Gori pruža 31 operator;
- operatori elektronskih komunikacija su u 2023. godini ostvarili prihod u iznosu 256,6 miliona eura, što predstavlja povećanje od 8,84% u odnosu na 2022. godinu;
- operatori su u 2023. godini investirali 76,30 miliona eura, što je za 10,9% više nego u 2022. godini;
- nastavljen je trend rasta korisnika fiksnog širokopojasnog pristupa internetu, tako da je broj korisnika na kraju 2023. godine bio 202.950 i u odnosu na 2022. godinu porastao je za 3,45%;
- udio domaćinstava koja su pokrivena fiksnim pristupom internetu brzinama većim od 100 Mb/s je 79,2%;
- udio korisnika fiksnog pristupa internetu koji koriste brzine veće od 100 Mb/s je 63%;
- ostvareni fiksni internet saobraćaj se u 2023. godini uvećao se za 47% u odnosu na 2022. godinu, a prosječni mjesečni saobraćaj po korisniku za 41%;
- u oblasti mobilnih usluga zabilježen je porast broja korisnika od 3,06% u odnosu na 2022. godinu;
- 97,6% naseljene teritorije je pokriveno signalom mobilnih mreža koje omogućavaju brzine pristupa internetu većim od 10 Mb/s;
- signalom 2G mreže pokriveno je 98,55% stanovništva, 3G mreže 97,54%, 4G mreže 98,1%, a signalom 5G mreže 91,23% stanovništva;
- broj korisnika mobilnog interneta je u 2023. godini porastao za 10,17% u odnosu na 2022. godinu, dok je ostvareni mobilni internet saobraćaj porastao za 41%, a prosječni mjesečni saobraćaj po korisniku za 29,8%;
- DESI (Indeks digitalne ekonomije i društva) Crne Gore za 2023. godinu je iznosio 35,1 bodova i najveći je na području Zapadnog Balkana.

Na osnovu navedenog može se zaključiti da je Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, kao nezavisno regulatorno tijelo u sektoru elektronskih komunikacija u Crnoj Gori, postigla visok nivo regulatornih performansi, da je Crna Gora stvorila dobre uslove za razvoj elektronskih komunikacija.